

պոլ. Մեծմուկը Հախախտ, Տեր Հաջիթա Շու-
մաս էրթիկի կենդանի պեղելու հիշատակ, սպիտակ
կենդանի Բուրձնաձորի ներքո օրհնածագ տըր :
Սենեկի ընդ ընդ Բուրձնաձորի ինչ 150 դր.
Անթիպոլիսի քաղաքի 80 »
Իսկ Երևանի քաղաքի 43 »
Մեծմուկը Թանկի 10 փե Բուրձնաձոր 20 փե :
Տաշ Բաղրաթի ինչ Երևանի նույն օրհնածագ փոխադրանք
Իսկ Երևանի քաղաքի 43 »

Իսկանդեր պեշեք Երևանի պիտակալ 3 դր.
Իսկ Երևանի պեշեք Երևանի պիտակալ . . . 2 »
Իսկ Երևանի պեշեք Երևանի պիտակալ . . . 1 »
Իսկ Երևանի պեշեք Երևանի պիտակալ . . . 1 »
Տաշ Բաղրաթի ինչ Երևանի նույն օրհնածագ փոխադրանք
Իսկ Երևանի քաղաքի 43 »

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈՒԹԻՅԻՅԷ, ՊԵՆԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏԵ ՆԱՓԻՏԵՑԷ ՄԱՅԻՐԷՅԷ ՄԻՐՈՒՄԵԼԻԳ ՂԱԶԷՐԱՅԷ

ԱՍԻՐԱՆԷ ԱՊՐԻԼ 25

Մ Ի Լ Ի Յ Է

« Բանի մ'օրու ընէ 'ի վեր կը լնէ-
ինք Օրթիկի դի մէջ մէկ քանի աղ-
ղայնացի այլ եւ այլ անգամներ ժողով-
ւելով ազգային լինդ իրենցում վրայ իօ-
սեղին ներկայ պարագային մէջ հա-
սարակութեան պիտոյից լոյս մը յաւե-
լու նկատմամբ : Կը փափաքէինք ծա-
նոթութիւն մը ստանալ իրենց զազա-
փարներուն վրայօք, եւ դժնէնք որ
իրենք իրենցմէ ահաւաղիկ կը ներկայա-
նան հասարակութեան հետադայ յօդ-
ուածով : Երբ լսելէ իրարու հակա-
ռակ խմբաւոր լրձնց լրձնց քաղաք առաւ-
լուրերնիս կը պարզուին : — Աստի կը
թողու՞մք որ իրենք խօսին : »

Նմանապէս բնութիւն նոյնպէս մարդկա-
յին մտքերը յարասեւ եւ բնորոշութիւն
զարկաւորութեան մը ենթակա են : Երբ
փոխութիւն մը որ իւր ներքին պատ-
ճառներն ունի, ժամանակէն կառնէ իւր
անունը, լուսաւորութիւն կուգի իւր
քայլափոխը, անդամադրելի հարկ մը պի-
տոյք մը կը հասցնեն եւ անանկալ օր մը
կարտապայտէ դառ առ ալս ամենեւոր :
— Աստի սխալ ենթադրութիւն ըրած
կըլլամք եթէ մտքերնիս զննմք որ ազ-
գիս ներկայ վիճակն երկուսն կամ որ
է ըսել Գեր. Հասունեանի ինքզինքն պատ-
րիազ անուանել տուած օրերուն ծնուն-
դին է, հապա երեսուն եւ հինգ տար-
ուան պարտաւարակալութեան մը հետե-
ւանքն է : որ այլ եւ այլ ժամանակներ կեն-
դանութեան նշաններ կարծակէր, երբեմն
սկիւր երբեմն զօրաւոր քայլ միշտ օգ-
տակար եւ նպատակամտաց լուսաւորու-
թեան եւ ճշմարիտ ազգապիտութեան գա-
ղափարին մարմնաւորութիւն :

Այս պայտէս դժուար է գաղափարի
մը ծնունդը, սկզբան մը կերպարանաւոր-
ւելի, եւ որովհետեւ դժուար անոր հո-
մար ալ սիրելի եւ պաշտելի է ժողովուր-
դեան մը իւր այս բազում քրտամբ եւ
տառապանքը երկնած սկզբունքը : — Ա-
պա՞ ուրեմն Հասուն կամ Հասունեան
գրութեան խորանը՝ եթէ ոմանց համար
այս վերջի օրերուն մէջ միայն տապալե-
ցաւ, լուսաւորութեան եւ յառաջդի-
մութեան փափաքանօք զիմոյններուն սըր-
տին մէջ շատնց իսկ քանդուած էր : Հա-
սունք վերջապէս այս երանաւէտ օրուան
յորում ամենքնիս համակամ եւ համափա-
կը բողոքեմք այդ մարդկութեան նախա-
տինք բերող գրութեան դէմ, եւ ասոր
պայտացող կը տեսնուի որ խիստ համառօտ
ժամանակի մը մէջ նախապաշարմունք յօդս
ցնդեցան, կրօնք տարբերեցաւ իւր անար-
ժան եւ սրբապիղծ պաշտօնէն, կեդ-
ծեաց մատախուղն փարատեցաւ, խոր-
տակեցան սրտերուն մէջ աննկրողամտու-

թեան եւ սեփականութեան կուռքերն :
ժողովուրդ մը որ լիովին համոզումը մը-
տայ եւ խղճի կը թօթի վրայէն գերու-
թեան ամօթալի լուծը : Բայցը համակ-
րութեան մը կը նային մեր վրայ օտար
տերութիւնը եւ աղքատ, նա մանաւանդ
Սամանեան լարիւնում կտաւարութիւնն
որ իւր ձեռքով բացաւ յառաջի ժողո-
վրդեանն գիտութեանց ու յառաջդի-
մութեան լայնածաւալ ապագայը, եր-
բոր կը տեսնէ իւր հպատակութեան ներ-
քեւ այնպիսի ընդհանրութիւն մը՝ որ գէ-
պի առ լոյս կը դիմէ եւ որոյ միմիայն կէտ
նպատակի՝ կուրութեան ապետալի աղջա-
մուղչն զինքն եւ զնկերն ապետելն է :
— Այս գաղափար յուսալից եւ խրախու-
սալիս մտածութիւնն ընդհանրացնելու
գիտաւորութեան կը ներկայանայ ժողովու-
րդային հասարակութեան մը : —

Ուստի առանց ուրանալու ներկայ ազ-
գային վիճակին յուսալից եւ միմիայն
կան ըլլալն պէտք է խոստովանել նաեւ,
որ այսպիսի անորոշ գրից յարաբերու-
մեմամբ յնասուց պատճառ կրնայ ըլ-
լալ : Տկարածութիւն խղճմանքն կը վրդովի,
կրօնատէրն կայալի, ետանդն կը վնասի եւ
կամայ կամայ անտարբերութեան տեղի
կուտայ : Ժողովուրդ մը որ զնախնեւ
իւր գրութիւնն կանխատեսէ, իրաւունք
ունի ուրիշ գրութիւն հաստատելու : Ժո-
ղովուրդ մը որ ճանաչող կըլլայ կուգէ հա-
նիկ նպատակի մը՝ որ միայն կարող է պը-
տակել իւր քրտան եւ աշխատանք : Ժողո-
վուրդ մը որ կարծիքնայ գեղեցիկ սկզբ-
ունք մը պաշտպանելու կամ վերադառ-
նալու՝ ինչու որ ձեռք չի բերէ զայն,
չուղիք քննալ : — Բայց ո՞րն է այդ գը-
րութիւնը՝ որ իւր սօրօտան պիտոյից ու
հանգամանց լիովին պատասխանելով՝
միանգամայն եւ սիրելի ալ կըլլայ իրեն :
« Դժն է այդ գրութիւնը՝ որ իւր խղճման-
քն հանգամանցներով՝ կուտայ նաեւ ի-
րեն ոյժ ու քաղաքականութեան ապագային
մէջ օտար եւ թշնամի յարձակմանց դէմ
մատու չափ պաշտպանելու զայն : » Դժն է
վերջապէս այդ գրութիւնը՝ որ իւր ազատ
ձեռակերտն ըլլալով, եւ ոչ բռնադատու-
թեան ու կուրօթին ընդունուած, ծանր
պարտականութեան մը տակ կը ձգէ զին-
քն առանց երբեք դժիշտանքութեան
գործադրելու զայն : Այսպիսի գրութիւն
մը՝ մէկ կողմանէ ոյժաւ է հարկին ստի-
տան ըլլայ եւ միւս կողմանէ՝ հասարա-
կաց կարծեաց եւ լուսաւոր գաղափարաց
վրայ խորտակալ :

Մեր աղքատ նկատմամբ այսպիսի գը-
րութիւն մը ոչ միայն բռնադատուած է, հա-
պտ նաեւ կը գործադրուի, քանի որ մեք
Արեւելեան Կաթողիկէ Հայ մականուան
եալքս՝ մեր իրաւանց պաշտպանութեան
մէջ յամառելով՝ ոչ միայն կը դադրինք,
ի գո ըծոց բերմանէ՝ Հոռովմայի հետ սարը-

կական վերաբերութիւններ ունենալէ,
հապա նաեւ մեր այս իրաւանց աւանդա-
պահութեան համար, յորում չենք գը-
նար իրեն եկեղեցւոյ առաջնութիւնը, մի-
միայն ներքին խղճմանաց եւ ուղղա-
գացութեան ձայնին հաւատարիմ մնալով
այսպիսի պատճառաւ մը սրբոյ գահոյն
զմեղ անդամաւոր իւր ծոցէն թօթափելու
սպառնալից առջեւ խուլ եւ անտարբեր
կենալ կուրտանք, երբոր դարձանալարդ
կաթողիկոսութեան մեր, Սամանեան տերու-
թեան միջնորդութեանն՝ կը ջանանք ա-
ղատել այդ բռնութեանց ու գաղափար-
ութեանց քստմեղի բնաշխատէն : Պապա-
կան դպրոցանց ծանօթ եղաւներն խիստ
լաւ կըլնեն թէ մեր այս վարմունքն
ու դործական բողոքներն՝ ինչպիսի ան-
հայտ ատելութիւն ու զարկով՝ գրեթէ
բողոքով սրտին մէջ, երբոր Հոռովմայի
եկեղեցական լեզուին մէջ ժողովրդեան մը
չըթնացը վրայ իրաւունք բառը միայն
հայեցել կը նշանակէ, իսկ զայն համար-
ձակին խնդրել իւր գերիշխանութեան
դէմ անդուռ անարդանք պոթելու :
— Աստի դարձեալ կը կրկնենք թէ այսպիսի
կացութիւն մը մեր ազգին համար անու-
րանալի կերպով բողոքուած է եւ կը գոր-
ծադրուի, որ է ըսել եկեղեցական վիճակ
մը հերքուած է ի Հոռովմայի արդէն իսկ ար-
դիւրեւ եւ կաթողիկոսութեան իւր սրբա-
մանց, եւ որոյ զլիւսին վրայ անխուսա-
փելի կերպով առկալեալ կը տեսնան
Տաշ Բաղրաթի բողոքանքն սուրբ այսինքն
բանադրանք եւ անէ՞ք : Իսկ Երևանի
սպասել յուսոյ եւ միմիայնութեան մը առ-
ջեւ կըլնենք, բայց միթէ յիմարու-
թիւն չէ՞ անխուս քառապարտութեան
վճռոյ մը անձկութեան սպանել, եւ ա-
նանկալ եկեղեցւոյ աղաւտութեան կառաց
արշաւաւոր անխուս անջնակ արդեւոր
յարաւանքն, նա մանաւանդ արքայան
պարտը մը չէ՞ այդ կառաց ընթացքն դէ-
պի երջանկութեան եւ կաթողիկոսութեան
ապագայն ուղղել, եւ հարկէն օգուտ
քաղելով վերանորոգութիւն մը ընծայել այս-
չափ ատենէ իսկ բռնութեան եւ կա-
պանաց մէջ հեղձանդձուկ կորսուած ազ-
գային զղացմանց :

Աստի մտածեցաւ որ այս Հոռովմայի
հերքուած վիճակին արտաքին կարգի եւ
անորոշ գրիք մը չառնելու համար, բա-
րեկարգութեան եւ ձեռակերպութեան մը
կը կարօտի, եւ թէ առ այդ պէտք է ուղ-
ղուին ամեն լուսաւոր եւ կրօնասէր ազ-
գայնացի, թէ յեկեղեցական եւ թէ աշ-
խարհական կարգէ, փութալան աշխա-
տութիւնքն եւ փոփոխակի ձեռնադրու-
թիւնքն : Ամէն անձնաւորութիւն ամէն
փառաբան ծնախառնութիւնք, ամէն ա-
ռանձնական շահ, ամէն նկատմունք, ա-
մէն ինքնահաւանութիւն եւ յամառու-
թիւն մէկը պէտք է գրուին այսպիսի
մեծ ձեռնարկութեան մը մէջ : Գայտնի է
թէ այսպիսի կարգադրութեանց, մանա-
ւանդ ինքու կրօնական մասունք, հապ-

տատութիւն ընծայելու, նայալէս նաեւ
զանոնք ազգիս հասարակութեան բա-
ցարձակ փառանքութեան եւ բողոքներու-
թեան արժանացնելու համար, մեր ճըշ-
մարտասէր եւ պատկառելի եկեղեցակա-
նաց լուսոյն եւ համութեանց գիմեն
առաջին պայման մըն է ժողովուրդ
խիթարութեան սրտի տեսալոր որ որչափ
մեծ էր այս ձեռնարկութիւնն՝ այնչափ ալ
զիւրադործադրելի, զի արդէն իսկ գոր-
ծադրուած պիտի ըստէ՝ վասն զի միթէ
այդ մեր փնտածն հայրապետին մերայ
Ս. Գրիգոր Լուսաւորչայ նոյնպէս նաեւ մեր
Ս. Հարցի դարուց հետ մեղի ժառանգ-
ութիւն թողած եկեղեցին չէ՞ որոյ սքը-
բութեան եւ կաթողիկէ առաքելական
կերպարանքին եւ նշաններուն վկայած
թէ Հոռովմայի կաթողիկոսութեան եւ
ընդհանուր արեւմտայն միահաւաք հա-
ւանութիւն ընդունելով իւր ողջամիտ վար-
դապետութիւնն եւ հաւատաց ուղղափառ
դաւանութիւնը առանց երբեք տարակոյս
մը յարուցանելու իւր ազատ եւ անկախ
իրաւասութեան վրայ : Մէկ կողմանէ
քաղաքական դժբախտ պարագաներ եւ
Պապերուն տիրապետական ոյժն որ ամէն
կարողութիւն յանձն Պապին կը կրկնե-
նային, միւս կողմանէ կրօնական վար-
չութեան սանձն անձնապաշտ, վարամու-
ռ ազգատեաց ձեռաց յանձնութիւն եւ
ազգային իրաւանց պաշտպանութեան ան-
տարբեր կենայն եւ անողութեան այնպի-
սի ծանր հարուածներ տուելու եւ այդ գե-
ղեցիկ եկեղեցւոյ չէնքն՝ որ այսօր կը
ներկայանայ մեղ բողոքով կերպարանա-
փոխ եւ քայքայեալ վիճակի մը մէջ,
բայց իւր աւերակներն իսկ կը ցուցնեն
մեղ թէ այդ եկեղեցին իւր մեծագործու-
թեան եւ հոյակապութեան մէջ առաջին
իսկ իւր գեղեցից մէջ մեծ ու գեղեցիկ
սկզբունքներ, իրաւունքներ ու արտօնու-
թիւնք որոնց վրայ եթէ այս օրոք օրե-
րու մէջ թողութեամբ հակուէր անոր
ալ վերջին կողապուտ մը կըլլային Հոռով-
մայական անդադութեան :

Պարտ է ուրեմն ջանալ վերանախնդ-
նայնել այս մեր նախնեաց հին ու գեղե-
ցիկ եկեղեցին՝ որ իւր ազատ եւ ողջամիտ
սկզբունքներով կը վերցնէ մեր առջե-
ւէն ամէն արգելք առ լոյս դիմելու, խոր-
հելու, դատելու, ընդեռելու, համոզե-
լու համոզելու : Եկեղեցի մը որ իւր եզ-
րայրութեան ու հաւատարմութեան ոյժն
եկեղեցականաց ու աշխարհականաց մէջ
անջուրկանալ չի կանգնելով եւ զանոնք
զատ զատ ցեղերու չի բաժնելով իրեն
յանձնուած հօտին մարդկութիւնը չուրա-
նար, նա մանաւանդ անոր անկեղծու-
թեան ձայնն իբր պառագամ Աստուծոյ
կրողունի ամէն կարգ ամէն պաշտօն ան-
պատճառ որպիս Ժողովրդեան ընտրու-
թիւն վաւերացնելով : Եթէ այսպիսի ճըշ-
մարտութեանց եւ վկայութեանց վրայ
հիմնուած եկեղեցի մը որ տաւն եւ ինչ

գարեիրու՝ կնիքն կը կրէ՝ անընդունելի
թաւի Հոովմայ քահանայապետի մը՝ իրեն
կը մնայ մտածել թէ որո՞ւ վրայ կը ծան-
րանայ պառաւսխանատուութիւնը, եւ թէ
ինքն չըլլար սկզբնապատճառ ամենայն
բաժանման :

Ո՞ր սիրտը զգայուն, ո՞ր միտքը լուսաւոր, ո՞ր քրիստոնեայ կրօնապաւն, ո՞ր խղճմանք, վերջապէս ո՞ր հայ հայրենասէր կրնայ ցուրտ աչքը մը նետել այսպիսի վիճելու սրիարդարողը եկեղեցւոյ մը վրայ եւ անտեղի ու անխորհուրդ երկիւղ դածութեան մը մէջ քաշուելով, կը զլանաւ ամէն նիւթական եւ բարդական օժանդակութիւն անոր վարակազորութեամբ, աւելի յարմար ժամանակներու սպասեման պարտանձին եւ խանձմութիւն պատրուակելով։ Արեւելեան, իսթողիկէ Հայ Հասարակութեան համար մահու եւ կենաց խնդրի մըն է առիթայ, չի խօսիլ եւ Հայ-խաթիւր նշաների, եւ անկէ աւելի մտաւ մթնշաղի բանական մարդոյ համարձակութեամբ չուզենաին տեսնել զտնւած վիճակն, մահաւանդ ամէն զուռ գործել փոխանակ զսկաբաւմիտա քաջակերելու եթէ կան այդպիսի եւ ի մեղ, մտաւ չեղին անցամա՛սն անտեսութեամբ, մտաւ կամենալու Անհիմն յուսերով ինքզինքն խաբելն անորոշութեանց ծովուն մէջ տարուաբարձիւն, թողուլ ժամանակին սր դործն առանց օգնելու անոր եւ օգտակար ընելու զայն, ներկեցին անտեղեակ ապաւնդային անպատրաստ՝ ասիկայ թէ խոտմութեան եւ թէ խահակամութեան ներհակ գործելն է՝ եւ որոյ աղետալի հետեւաւնցներն ամէն օր աչքերնուս առջիւն է։ Ներկայ վիճակն նորանոր ճնշումներութեանց եւ վայրկեական որոշողութեան կամայ ակամայ ընդարձակ ասպարէս մը կը բանայ, որոնց առջեւ տատանակութեան վարանին կամ սխալ քայլ մը առնելն յայտ ֆնտաւար է մեղ, բայց քանի որ յայտնի նպատակ մը չի կայ՝ անկտրելի գաղտնիկութեամբ սէշ չի դնելը, ասկիւրդալ որոշազուժիւն մը ընել։

Քանայայտիւ անհրաժեշտ հարկաւ
ւորաւթեանց աւելն. ամար ի դիւղէս որո
շցնիքդ գոնէ քի անգամ չարաթն ի ժողո
ղւմարի՛ լուսնիւ, վիշնաւնիւ, ի՞նչ
փոխալի՛ իւտաւորելու եւ լուսաւորեա
լու դիտաւորութեամբ, կէտ նպատակ
մեզ առնելով վերալինելո՞ւնովին, մա
նաւանդ թէ վերակազմութիւն մեր՝ ներ
կայ գիւղիցեալս, եւ այս կարծիքը ըս
կարելոյն ընդհանրացնել թէ՛ աւել
բազմախումբ ժողովականներու՝ քիսկ
որոշոց համար այսօրուին բաց են մե
զոնները՝ եւ թէ տպագրութեամբ իւր
ընծայելով այս նպատակն ի ձեռք բերելու
համար, մեզի պատուած երեւցած դու
ծադրական միջոցներն :

ՕՐԹԱԳԻԽՆ

Պատիւով Նամ Օսմանլիւնա զազէ.
Թատա շու աթիտէքի վարագա կէօ.
Երիւմիւշ տիւր :

« ՏՅՎԼԷԹԻ Այկէի Օսմանիյէ Է.
 չիւն եալընըզ պիր իալամ տէվլէթ
 տէմէք խաթայը մահզ աըր, զիրա
 Սալթանաթըռ սէնիյէնին տիւ տէսթ
 մէհապաթը բէյլէպիթ, Մէքքէյի միւ-
 ճէրրէմէ վէ Մհաւնիյէ միւնէփէթը
 վէ Գուտսու չէրիֆ միֆմահալարըն
 թուլմայօր, Մատամ քի շհյի. քիթապ
 օլան միլէյի մէվճուտէ իշպու մէվա
 ցըրի մուգատառէսէյէ հիւրմէթ վէ բի
 այէթիին ֆէրիզէի տիւնիյէտէն պիլի
 բատիլազը չէվլէթիթ թիֆնահը տախի,
 ըրէյի վէ համա թմաղմաղ լաղըռ կէ-
 լիբ, Պու մադամը խիլաֆէթ, իմարէ-
 թի Մէքքէյի միւլէրրէմէ կիպի սըրֆ
 պիր ըրէպէթտէն վէ բաթիթիքիք վէ
 խաթամպաշը լըզ մադամպարը կիպի
 իշի սատէ ումուրու ըուհանիյէյէ միւ-
 տաթիլէտէն իպարթիթ օրպայլապ, հիւ-
 քիւմէթի հիւսանիյէ վէ ըրնաթիթ ըու-
 հանիյէյի ճէմ իթմիշ տիր զՆըն իշին

գալթը մէհապէթստիմալթը խրխէնէն ըննահի, հէմըէյն վէ համիլի միլէ վէ ճէմաաթ վէ հէմտէ խաաիմի Բըշ-լէթէյն վէ մադամը ալիսի ճամիլի իմարէթէյն տիր : Պու ճիհէթտէն դալթը ճադըթի Շէհրիարիտէ պիր Գուլ վէ ճիլ մու Գաաաէսէ Եհսըլ օլմուշ տուր քի, պուսն միլիլիք Եհսըլ թինի Օսմանիյէտէն իպրը հիշ պիրիսի նայլի օլամամըշ տըր :

Իզան Տէ: Ժէ մերճայի միւրէ օրան
մաղամբըն րէյիւսի րուհանիւրնի,
մաղամբ մէյէյիւթ կիպի աղ վէ նասպ
կիյէմէքտէ, վէ թագլտի դաղա վէ իթիմ
վէ թայեիւրի վիտաղաթոյ վէ մթրաւ
պօլիտ մթիւթպէրի չէօյէ տուրուր,
սըրթ ումուրու րուհանիյէ վէ մէզաւ
հիպէ միւթէալիգ խոտո սաթըն իւ
լէմայի կղամ վէ րուհայի րուհանիւթ
թարափընտան իմգաքէլէ գապուլ օւ
նունան թաղըրիթլէր մուգատաուս օլ
մաղ Տէյլ իլէ, մաղամբ խիպֆէթէ
աղ օլունմաղ տա պուրունուշտուր :

Պու ճխհեթանհ հուզ ու գու խիւ լաֆէթի Օսմանիյէ քէսպի թէվսի Է տօրէք, զաթը հաղդէթի խիւլաֆէթ ռէնահի տաղիդէ ֆէվթ իթմէյէ ռէք, դիյրի իտարէսթանէ պուլունան քէսաֆէթի միլք վէ միլէլ մէսա լիհինի պիլա մէարիզ վէ մէզահիմ թարիդի հաղգանիյէթանէ ֆէլթ դու ռէլթք իթմէքտէ, վէ քէսաֆէթի մէսա պիտ վէ մէսարքիս վէ մէքէսթիպէ քէնտի էմլաքը Հիւմայունչարը նա զարը իէ պագարազ, ումուր վէ խու սուսաթընը թէսվ իյէսինէ իտարիճ էզ գուտրէթի պէլէր գ ու վիէյի խիւլաֆէթ լէ ըուզ ու չէպ տէվամ իթմէքտէ տիր :

[illegible][illegible]

Հագլդ պուրբի, ճամլի իւլէմա-
րէթէյն օլմասը ճիհէթէթ, հօղ ուղ ու
Հիւմայունու ճիւմէթ թարափընտան
թատիղ օլունմաղտա, վէ թալղը
Հիւմայէթ ու թիւաթի Հարթ վէյնի վիւհ-
թիւմէթ վէ զուտառ շէրիֆէ թա-
տիմլէյն ճիհէթէթ, սալթանաթը սէ-
նիլէյն թէպաաքընտան օլուն միլէլ վէ
ճէմաթթըն շախթըն ալիտ օլմայան
էպիղ վէ էփլալ վէ արաղլի խայրի-
յէ վէ վաղփիլէ ատէթա էմալքը Հիւ-
մայուն նաղարը իլէ կէօրլէթէթ,
ֆերաը վահհաէ հաղղը միւտաթիլէ
վէրմէմէլի տիր ։

Իշպուհուգուգուն հիւմէ թա-
րաֆընտան թասաիդ օլունադընա
վէ պէլլի տալիլէս պէլլան օլունտու-
ղունտու, պալաւթէր օլունտուա իւ-
թիլիլլալէն, հուգուգուն թիլլէրրի
իտէն պաղը մէվաւտը նաղիլթէս ու-
մումուն հիւմէյէլ վէ սիլանէթիլլէ զա-

Եւ մասնաւորօրէն հարկելով շէն-
րհարինն մահազ մէվհիպէին ըստպա-
հիւյն օրան քէմալը լուծֆ ու միւրովթ
վէ շէֆդաթ վէ մէրհամէթինտէնպէք.
Էրիվ:

Պու թափսկաթմտան միւրաստմըդդ
ադլըմըղըն մուհիթ օլտուզու տէրէ
ճէտէն պին դաթ ալի օլան սիրէհրի ,
սալթանաթընըն բայէ վէրի թպէսինի
թէնարիճ օլմայըր , միւճէրէտ պաղը
հալաթի գուհէրի իլէ , սահայիֆի
գտուրուպու ամմէտէ իմաստը մէտատը
էսվատ իլէ կէօրիւմիւհ շուգաթը դանի
ու գըլթա իմհա վէ իրգասընը իշրապ-
տէն իպարէթ սիր » :

• • • Խմբագիր •

Սէտապի չադրդ էլ թինհադար ու մէկ
սուտերուն, հադար ու մէկ հայհոյանայ
հադար ու մէկ լըբու թեանց ու ադիւ-
սու թեանց պատասխանէն ուրիշե-
րու թողլով՝ փայն անդեալ չորեքաբ-
թի օրուան թերթին մէջ «Գասպար»
ստորագրութեամբ նշմակի մը հեղի-
նակին կուղենք ուղղիւ սա քանի մը
խօսքերէն՝ զորս անշուշտ պիտի կար-
դայ՝ ինչպէս որ ամեն բան կը կար-
դայ :

Նախ կը հարցնեմք իրեն թէ մօզ-
թօր Նուրիճեանէն իւր անուանը ուղ-
ղուած նամակին մէջ ի՞նչ կը գտնայ՝
որով կը համարձակի ցածութեան ու
նոստրութեան կեդրոն անուանը բեռ-
նաւորել զման, եւ մէկ դրչով ու ա-
ռանդ պատճառ մը՝ ցուցնելու զա-
տապարտել անոր բաժնեկիր, իրկորդ-
ի՞նչու անպատեհ ու երկդոտ «ալօ-
քաթութեան» ձեւ մը գործածելով՝
եւ կարծես թէ ինքն իսկ իւր այս ա-
նիրաւ նախատախան վարմունքին տե-
ղեւ ամօթով ամեն ձիգ կը թափէ
կէս մը քօրաբրկելու զայն՝ տարակոյս
յարուցանելով մօթթօր Նուրիճեանի
ստորագրութեան ստուգութեան վրայ
եւ այսպիսով աւելի մեծ անիրաւու-
թեան մը ձեւք կը կարկանդէ՝ որ եւ
Մէճմուլայի իմբազարին ստորագրու-
թիւնները խորդ անխել վատահամարա-
դեր մը խաղցունել տալով, ինքը
խիստ լաւ պէտք է գիտնայ, ինքը որ-
թէ բժշկական եւ թէ քաղաքական
օրինաց հաւատարմայէն քաջ հմուտ
անձ մը համարուած է, թէ այսպիսի
յանցանք մը ի՞նչ պիտի ծանր պա-
տասխանատուութեան եւ հետեւեա-
լաւ պատուհասի տակ կը ձեռն հա-
սարակաց թերթի մը խմբագիրը :

Ուստի կը խնդրեմք իրմէ , ամենայն խոնարհութեամբ , որ այս հարցմանցս ուղածին չափ համառօտ բայց բանական պատասխան մը տալ բարձր հաճել , բայց թէ որ իւր բարձրութեան հաւաքնութեան լիկեան անստորմէ կը դառնէ նայն իսկ արդարացի հարցմանց պատասխանեն , կը խնդրեմք այն ատեն իրմէ որ գտնէ համարձակութիւն տայ մեզ՝ հաստատել ներկայիս առ աշխարհ ամենեւորն Տօքմօր Նորիճանի խորհրդածութեամբք լի համաձի՛կ իրենից իրեն հետ ինչ որ ուղղութիւնն է առ Գասպար պէյ Սինապեան :

Արեւելեան Կաթողիկէ Հոյ մը :

պէս օյիւք դարձի՛մամբ զտաւ տօգ լծօք (i)Յ,
Նոտրիճան էֆէնտիւնին տէրն իժմիշ օւ-
տու զսամուղ պէնտրին դէյրինէ տօք լծօրու
մումայիլէ յճնէ թաղ խտնէ եւ սէհլէն
իմիզ վաղ օլունմուշ օլտուղունտան
չիւպէէ իտիվիլ օլմասը իլէ, պիղ մի-
րի միւմայիլէ յճնէ պու չիւպէէ սննի
տէֆ ի իւն կէօրմէ արղու իժմիլը,
էլի չալտէ, տօգ լծօրու միւմայիլէ յ-
չնի իմիզտընը կէօլմէ բմէ չաղը ըր
օլտուղունմուղու պէյան իտէրիլ:

ՀԱՎԱՏԻՍՍԹՈՐՈՒ ՄԻԻԹԵՆԷՎԻՅԷ

Սէտայը Հէրալէթ, իպօթիտայի նէշըրնտէն պէրիւ, կէրէք դաշէթալ լարա վէ կէրէք պաղը գէվաթա, վէ պաշընճա Բէճմուսըը Զէվատիաէ, պիթթաղըմ հարթիէնտաղլըղլար, վէ սըշտէրէր վէ ինթիւհաթիտալ վէ թէհստիտէր վէ ապը վար իօղ աղվիյաթլարա չըղըշ իտէ տէ, պիղլէր պուեաղըշլարընա ճէվապ վէրմէյիպ, շիմտիյէ գատար սիւքիւթի իիթիյար իյէմէքտէյիպ, տէյիլ քէնտիւնտէն օրօրտուրումսգտան, եաթստ ճէվապ վէրմէյէ միւլըթիտիթ օլտաթաղըրըղտան, իլլալ միւլմանէր հալի, իսմիւն մուվաթքըր օրնաարըրընը, վէ ահէնքալիպ պիլմէն օլտուրումս քէշիթ իտէրէք, պէօյլէ պիլըր պէտղէպան վարաղլարէյէ ճէվապ եաղմայը իրթիքտապ վէ թէհնէղդիւլ իթմտտիյիմիլտէն, վէ պաթստումս պիլըթթաղըմ վըհի սէօպէյէր իլէ իլէ, ապսմաթլարըմըղը թաճիլ իթմէմէք նիյիթի իլէ տիր :

Իմոյի, իւր վէ սօն օլարապ, Սէ-
տայը Հէրարէթէ ճկվապըմը պո-
տուը, եանի շիմոյէ դատար Մէճ-
մուանըն հաղգընտա հէր նէ աղվի-
յաթ եապը, իոն, վէ պունտան պէթ-
լէ տանի ճէր նէ եաղունաղ իսէ, քէն-
տանէ լայրը օլտուղունտան ճիւմէսի-
նի քէնտանէ խաւէ իտէրիղ, չիւնսի
պու պիր պէտղէպան, մէքուռ վէ
օղուննայա դայրը շայեան պիր Սէ-
տայը քէրիհէ տիր :

— Պոնտոսան պէօյէ հէր կիւն
Թամէօյէն վաղ թընը հէալկէ պիւ-
տիրմէք իշին Բաստտիսանէ, այսրը
Թամօլան պիր սաաթ իէ Թօբխանէ-
տէ վաղ օլունան պիր թօր արասըն,
տա պիր թէլ ուղասաաճաղ տըր :

— Յո՛ւնա բօսթա վաբօրոս գում
բանեապը ի՛նչ վարեա տէ՛վր եօլարը
շիրքէթի պէյնիմաէ պիր ուղլայիմ
հապըլ օլուպ, ի՛ր պահար էննետըն
սու վիճնառտան Սլմանպօլ զէ Սլման
պօլտէն մի՛եննայա կիկիմէք իւրքէ
սօղրուտան սօղրու իւ՛շ տէֆա բօս
թա իշէյէնէքք զէ պիր գա՛ն կիւնտէն
բօսթա վաբօլլաթը բաղար էրթէսի,
շարշամպա վէ ճիւմա կիւնլըրի ըլմ
թանպօլտան մի՛եննայա լէ սալը, բէր
շիմէք վէ բաղար կիւնլէրիտ մէ վիճն
նառտան Սլմանպօլա ամէտ շիւան պաշ
լայաճագ տրիր :

— Մէք թէպէտ Պահրիբէնին տէնիդ թողիմ վէ մանօլլաւարը Էօյրէնմէք իշին Ֆէթհէն նամ վաբօր , մէք թէպէտ մէղպուր շակիրտաննա թախախ գըւ լընմաւրնա իրատէի Շահանէ շէրէֆ թէալլիգ պոյրուլուշ , վէ կէշնէրտէ Պահրիյէ նաղըրը տէվէթլըրաշն հաղըթէթլըր վաբօրու մէղքուրա ըալքիպէն , շակիրտանէ խիթմալ պիր նութօ իրաա խոխա , թալէպէյի օլ ոանաթուա տէվամ կյէմէլըրին նա

(1) Պէնտի մէջ դիրքերուն աւ-
թընաս զագ զլուսան իմպար սէնվէն Ա.
Նորիծան եաղմրչ խոխը , պու հափթա
չըրան Վիդնամմիլիլին պիլիշում , ոգը-
րուրուպ , Զ . Նորիծան զլուսուզունու
պիլիշումիչի տիր :

սկսած վէ ինչպէս ինչպէս աստի
լաւ, « Եկեղեցի պէն քիւնք օրմուշ
օրմուշ իտիմ, սիւնն էջրէնսկիւնիդ
տէրակէր իտիմէք իշին սիւնն իշին
նիդէ կիւնք յէ աստ թէրէտտիւտ իթ
մէք իտիմ» տէր իւրաքէ մաղաւ իյ
լէմիւ տիր :

— Մայիսն նէգարէթի թարա
ֆրնտան կէրէք մէմուրինի միւրիյէ վէ
կէրէք ասքէրիյէյէ պաղայա մէաշ
լարնտան պիր այլըդ վէրիւմիւ տիր :
Մայիսն նաղըրը տէրիւթլու Սաաղ
բաշա հաղըրէթիւնին, հիւքիւմէթ
նէգարէթիւնին հէր սընրֆ մէմու
րինին մաթլուպու օրմն պաղայա մա
աշլարնրն թէնտիւնիս իշին թէտա
պիրի լաղըմէյէ թէնտիւնիս իշին
օրմուրու սէյլէնիյոր :

— Թէրադգի զաղէթայի միւթէ
պէրինին խաղէթիւն, թարաֆը էշ
րէթի հաղըրէթի Բաաղիւհիւն 300 լի
բայի Օսմանի իհան պուրուլուրու
կիւն, զաղէթանն սահիւ իմիւրաղը
Ալի Բաշա պէյէ պիր պաղըրը բիւթ
պէսի գաղիմաղամըլա թէրֆի պույ
րուրու տիր :

— Ղաղէթայի մէքըրուրն իպիւրտայի
թէնտիւնիս պէրու, սահիւ իմիւթ
յաղը Ալի պէյ իւն միւրիւն պու
րուրու միւթէ Գիւնտիւնին իւրաղամըլ
միւթէպիւ կիւնիւն, Օսմանը միւթէթի
նէ իպրաղ իյնտիւնի իւրաղամըլ հասէնի
վաթմանրէրիյէ մուղապիւ պէյլէ միւ
քիւնտիւր Շահաննէյէ մաղաւ պէյնա
յիւ օրմուր պիր զաթ տահա իւղալար
ասաղը վաթմանրէրի իտէնէյի շիւպէն
տէն վարէթիւ տիր :

— Սալը կիւնիւ կիւնտիւրիւն
էրմէնի Գաթիւ կիւն իւրիւն 33/40
չաղըրնտա պիր լուսթրու Պէյ
օլլուրու թարապաղը նամ մահալտէ
ֆիւնէթէն վէֆաթ իյնիւն տիր :

— Ֆէլայիսի Օսմանիյէն վարօր
լարնտան օլուպ տա, Գաաղը քէյլիւ
նէ վէ Սաաղարա իշինյէ վաթօրլար
պէյնիւն պաղէն եարըշ վու
գու պուլմաղաւ տըր, պու իսէ,
պիր զապա վուգու պուլուր իշինիւ
լի իւն, իշինտէ պուլուրն միւթէթ
րիւնին թէնէքըրիւնին մուհիւ օլ
տուրու պաղը Գաաղը քէյլիւ լէր թա
րաֆրնտան թարաֆըրըլա խաղէր վէ
րիւմիւ տիր :

— Մարտ 7 թարիսի վէ 839 նիւ
մէր զաղէթամըլտա Ղալաթտա եէնի
իհանա օլուրն Նար պէյ գուրման
եաաղըն պիր շիւպէսի տալիս Բուս
ճուղտա քիւնտ օլուրնու օլուրուրն
տան, Բուսճուղտա զաղէթամըլ մէ
մուրու պուլուրն րիֆաթլու Յակըր
էֆէնտի Գաղաննէն, շիւպէսի մէք
քիւրէ Սահան թալիսի օլուպ, թարա
ֆէյն մուղապիւնիւն իշին տիր :

— Իֆէնտի միւրապիւնիս սաաղ
զաթ վէ գապիւրիւնի ֆըթրիւնիւնի
զաթէն մալիւմիւր օլմաղին, իլիթի
զամ իյնտիւնի իշ պու իւրաղամըլ ճէսի
տէտէ իպրաղը ասաղը սաաղաթ վէ
էշինիւ իտէնէյի վարէթիւնի իշին
պահ իտուկի մէմուրիւմիւ տիր :

— Իսկիւտարտա լլանտար սօ
ղաղընտա քիւնտ Մ. Լամպոնտ
էնգալաննէսիւնտէ Թէրադգի զաղէթա
սընըն սահիւ իմիւրաղը պուլուրն
տաթօր Ալի Բաշա պէյ, եաղընը
բաղար վէ ճիւմա կիւնիւն մէնտանն
չօճուղարա աշ իտէնէյէ տիր :

— Եաղ մէմուրի իշին Պէյլիւ
տէրէտէ վէ Թարապիւտա թէնտիւն օլ
մուշ օլմն թէնէթաֆ տալիւնիւնի մա
յիւ 1/13 տէն իմիւրաղըն քիւնտ օլ
լուրնտաղը, վէ 20 լուղէնտէն իպա
րէթ օլմն պիր թէնէթաֆն ֆիւրաթը,
էվլէթի կիւնի սաղ բարա պէշ զու
րուշ օլուրու վէ Երուբայա վէ մէ

մալիւն մահալտէի Շահաննէն սա
յիւ թէնէթաֆ մէքընէթիւնէ կէն
տէրիւն թէնէթաֆարա կէլիննէ, կէ
րէք թէնէթաֆը կէնտէրէն վէ կէ
րէք թէնէթաֆը գապուլ իտէն գաթ
լար, էվլէթի կիւն, կէրէք Պէյլիւ
լուրնտան մէքըրու մահալտէ վէ կէ
րէք մէքըրու մահալտէն Պէյլիւ
նա կէնտէրիւն թէնէթաֆարա իշին
մուղարըն օլմն գամը ֆիւրաթը
թէնտիւն իտէնէթիւն, վէ քէնտիւն
լէթաֆարըն Պէյլիւ քաթէր վէ թա
րապիւտա պուլմաղ արգու իտէնէթ օլմն
գէթաթըն, Պէյլիւ թէնէթաֆ մէք
քէյլինն թահալիւն պիւրիւնէթիւն
թէնէթաֆարա իտէնէթիւն իմիւրաթ
օլմուշ տիր :

— Ֆէյլի Պահրի նամ ֆըրաթօ
նու Հիմայուն սիւպա կիտէն պիր պէշ
էրիւ նէֆէրաթը ասիւրիւնի համը
օլարաթ բէրէթմաղ կիւնիւ Սուտան
պուրապ կէթիւ տիր :

— Բաթմանիւն ամիրէտէն իւրն
օլուրուրու նէգարէն, շէնիւ բա
թմաթ, էնալինն մաթլուպու իւղէ
նիւրաթ գօնուրապ, կիւնտէն իւշ տէ
ֆա բաթմա գուլուրաթ աշլընաթ,
վէ սապաշալըն ամիրէն մէթմապ
լարնէն ճէթապը, կիտէնէք մահալ Պօ
ղաղ իշինն հէր հանըլ քէյլիւ օլ
լուրա վէ եաթաթ Սուալարտան հէր
հանըլը օլուրա օլուրն, ախլամ
իւթիւն աշլըն սօն բաթմա գուլու
լարնտան աշլընաթ տըր, պուր
տան տա սաղա, բաթմանիւն մէք
քիւրտէն զաղէթալարա պիւրիւնիւ
լինէ կէրէք, կէրէք քէյլիւն վէ կէ
րէք ուղաթ մահալտէ կիտէնէք օլ
լան զաղէթալարն եէթիւն թէնէթիւն
տէր իւշտէ իտէնէթիւնտէն, թալիւ օլ
լանըն Սթանաթաթ եէնի ճաթիւտ
քիւնտ բաթմանիւն ամիրէ իտարէ
սինէ միւրաթաթը լաղըմ կէլիւ :

Պէր վէնէն ամիրէ կէրիւնէն մէք
թուպ, Սթրուլէ Էֆէնտի Սթանաթ
եան թարաֆրնտան, էվլէթ Սթանաթ
Հաղըրէթի կէնտէրիւնիւն իտէ, զա
ղէթայի մէքըրու գապուլ իմիւրաթ
լինտէն, մէքթուրու մէքըրուրն գա
ղէթամըլտա տէրիւ սահիւպիւնտէն մաթ
լուպ օլմաղին, նէշլինն իպիւրտաթ
զըլընմիւ տիր :

Բաղաթիւ Միքայէլ Էֆէնտի Եթ
սէրիւն ճէնտաթիւնէ :

Թահթը խաղէթիւն վէ մէսու
լիւնթիւնիւն նէշլ օլուրն « Սթանաթ
Հաղըրէթ » նամ զաղէթամըլ զըն 12
նումէրու վէրաթաթ պիր տօթ իւ
թաթը իւղէրիւն թէնտաթիւ օլուրուպ,
պալաթը Ֆրանմաթըրն պիր եէթի
նի իւնտիւն իւն թէնտիւն օլուրուպ վէ
րապայի մէքըրու տէրէն իւրն օլու
նան ֆալաթ մաղմուրն մալիւն ա
ճիպանէմ օլմուշ տիր :

Ֆրանմաթը թարիւրիւն մէքէպէ
վէ տէրիւն տօթաթը հիւ պիր քէօ
շէսի օլմաթը կիւն կիւն աշլընաթ
օլուրուրուրն, պիւր ճիւմէ թէրպիւն
գապուլ իյնիւն տիւն լէր մէմալիւն
տէ թէնէթիւն իւրիւն րուսաթ վէրիւ
միւ օլուպ, թարիւր տաշլընաթ կէրէք
մէքէպէր իւրիւն վէ կէրէք զապու
թա մէմուրիւն թարաֆըրնտան պիր
կէնտէ տուր մուսմէ օլուրնտաթ տան
եաթաթ ուրիւն թահալիւն պիր շէյ
լիւն զըլընտաթ տան պաղա, Բա
թիւնաթ, վիւ քիւնաթ, վէ րուսաթ
թարիւր մէքըրու տալիւ օլուպ, թա
րիւր տաշլընաթ նէ միւրիւն վէ նէ
սէնաթ տան օլուրուրն տալա պաղ
մայարաթ պէրապիւրէնէ պիւրտաթ

տէն մուսմէ իւն միւրաթաթ իտէր
օլուրուրն տալաթաթ, արթըք մէք
քիւր վէրաթաթաթ նէշլ օլուրն
ֆալաթ մէքըրու իմաթըր սաղաթ
յան միւրիւն մաղմուր ֆաթիւնտէ
նիւն նէ մէրթիւն հիւրիւմիւ օլ
սուրի վէ մաղմուրն էրէմէյէնէյի
ճիւնէն ճիւն մէրթիւն մալիւն տիր :

Պու միւրիւն մաթաթիւն իւղէրիւն
եաթան միւրիւն իւրիւն իւրիւն կիւ
լէմէյէնէք օլուրաթ, թէնտիւնիւն զիւ
յաթէ օլապիւր, շիւն իմիւրիւ մէյ
տանա զօյան զաթ Եաղըն իւրաթ
օլմաթը իտէ, ալէմի պալաթաթաթ
սուրէթիւն շէյ Եաղմաթ Եաթաթ Եաղ
մաթա ճէսաթիւն օլմաթ :

Իմուր շու կէթիւ ֆալաթը իւրն
իմիւրիւն միւրիւն զիւր իմիւրիւն
ֆէթիւ մուրիւնէն իմիւր շէրիւնի
մէյաթաթ գօյաթ, էյլէ Եաղմաթ
օլուր իտէ, շիւն իւր « Եր Գաթիւս Գոր
ճէ Գաթիւս » տէրիւն, պէնտէնիւ
տալիւն վաթթիւն միւրաթաթիւնէ կէօ
րէ աթիւ զաթմիւն ճէթապըն վէրմէ
յէ հաղըր վէ մուրիւն օլուրուրիւ
13 Ն. զաղէթամըլտա տէրէն միւր
լիւն միւրաթիւն իւրն պուրուրա
նըլը նիւրաթ իտէր :

Մէքըրու զաղէթամըլտա նէշլ օլ
լուրնու օլմն եէթիւ սուրէթիւնին
թամ օլուպ օլմաթըրն մէթիւն
շէյլէ տուրտու շիւն իւր շու գա
թաթըք պէյն իտէրիւն, միւր
լիւն միւրաթիւն իմիւր իյնտիւն
կիւն իսալիւն մուհապիւնտէ վէ
զիւնտաթ մուրիւնէն իւրիւն թու
թուրաթաթ պիր շէյ օլմաթըրնտան,
Ֆրանմաթը թարիւրիւն նէ մաղմուր
վէ նէ նիւրաթաթիւ կիւրիւն օլուպ
մուսաթաթ սուրէթիւն թապ ու նէշլ
օլուրնու տիր : Եաղընը սըր թու
թուրաթ մաթլուպ օլմն շէյ, թա
րիւր տաշլըն եէթիւնիւն կէնէ վէ
կիւնտիւր, ուղաթաթ վէ Եաղըն
տան թանըլաթ, թարիւր տալիւն
լարտան ֆէրգ իտէրիւնէք իշին,
պէյնիւնտէ մաթաթ օլմն նիւնաթ
սան իսալիւն օլուպ պուր նիւնաթը
սըր սաղաթաթ իշին տիր քիւ, եէ
միւ իտէրիւն :

Իմուր պիր մաթաթիւն իմաթ իտէն
եէթիւն թարգ ու թապիւրաթնա կէ
լինէ թալիւնիւն միւրաթաթ օլու
նան զաթ իւրիւնտէ թարիւր տաշլըն
նը պալաթմաթըն իշին նէ Եաթաթ
եէթիւն իյնմէս թէնտիւն կէրիւն
իտէ, օլ սիւրէթիւն եէթիւն իտէր օլմաթ
լէ, եէթիւնի սիւրէթիւն ուղաթ օլմուշ,
գըսա օլմուշ, թաթաթիւն եաթաթ մալիւ
թաթաթ օլմուշ, թալիւն տալիւն իտէ
նէ մէքէպէն վէ նէ օլլիւրաթաթ իւ
րիւր քէօյէսի օլուրուրնտան, եէթիւն
իտէնէք զաթաթ բէշինն իլիւր օլու
նուր քիւ, իտէնէյի եէթիւնտէ, կէրէք
մէքէպիւն, կէրէք մէնտալի պու
լուրտուրու տէրիւն օլլիւր օլլիւրաթ
նա, կէրէք զաթիւնիւն վէ կէրէք մու
մաթլաթը ասաթ իմիւրաթիւնտէ սօղու
նուր պիր շէյ Եաթաթ սուր, Եէթիւն
սուսու շու սըրտաթ օլուրուրն հաթէ
արթըք շու եէթիւնտէ թիւրէմէք ի
շին պիր սաթմըն եա պէյնիւնտէ եա
թաթ հաթաթ իլիւնտէ իլիւն թիւ
լը տիր :

Պիր մաթաթ հաթըրնտա եէթիւն
իմիւրտէ մաթաթաթ նէ օլուրուրն մա
լիւ օլուպ, օլ մաթաթաթ մաթլաթ
պընտա հէթիւն իտէր իմաթըն ա
լանաթ, մէքէպէ քիւնտ իլիւն
կիւնիւն, մէքէպէ շահիւ նաթաթ ու
թալիւն օլմաթը, տէրիւն շուրա
լէրիւնտէ աղա իմիւրաթաթ զըլընաթ
վէ բուհաթըրա գաթաթ օլուրնտան թա
լիւն պիր տէրիւն իտէն եէթիւն
օլուրաթաթ հաթէ, շու Ֆրանմաթ

լուր թարիւր ինէ տալիւ օլմն զէթաթ
թարիւր մէքըրուրն Եաթաթը թա
նըմաթ իշին մաթաթ օլմն նըլան
լարնը սըր սաթաթաթ զըլմնտա եէ
միւն իմիւրտէ նէ մահաթ օլմաթիւր
քիւ, իմիւրիւ զահիւն իլիւրաթաթ միւր
նաթը օլմաթաթ միւր իլիւրիւ Ֆրան
մաթաթըն եէթիւնիւն ալաթ իտէրէք
թարիւր մէքըրու պէյնտէ եէթ
տէ թահալիւն գաղընը շաթ :

Շարգ Էրմէնի Գաթիւնիւնտէ
իլիւ քէնտիւնի, ֆաթիւրաթաթ տալիւ
պուրաթը աղաթաթաթ գուրէթիւնաթ
օլուր օլարնտան, միւր իլիւն մու
մաթլիւն իլիւր ին հուրուֆաթը նիւտա
լէրիւնտէն (միւրաթիւն իլիւրնտէն, ին
թէրմէքսիւնտաթաթաթ) ալաթ միւր
սիր օլմաթաթ, թիւրիւն մէք օլուր
լարը իսալիւնտէ իշար օլուրուր :

Պէյլիւ 1870 Նիսան 13—25
Սթրուլէ Սթանաթ
(Պէյլիւ)

ՀԱՅԿԱՅԻՄ ԹԻՒՆԻՆԻՆԻ

Լա թիւրքի զաղէթամըլտա միւր
սուս կէթիւ թէնէթաֆարա :

Պիւրէք 27 յաթիւր
Ասաթիւր եէթիւն իւր եէթիւնէք թէ
գուրտա սաթիւն իշար իտէն իմիւր
տիր :

Շիւմիւն գաթաթ Թէրադգի
գըրգտան զիւրաթ ֆէսաթաթիւն
թուրթուրաթ տըր : Պուրաթըն
քիւնտիւն էնէթիւնտէն օլուպ, իս
թիւն իւրաթաթաթաթաթաթաթ :

Սթիւն 3 մայիս :
Սալթանաթը սէնիւն նէթիւնտէ
իւնիւն թէրաթ սէթիւն սըր Հէնիւ իշին
թէնտաթիւն պուրաթաթ վաթը օլ
մուշ տուր : Սէթիւն միւրաթիւն
իտէրիւն վէթիւն օլուր Գաթիւնտէն
թարաֆրնտան պիր մէմուրիւն իմիւր
սուս իլիւրաթ իլիւնտէն սէյլէնիւն :

Փաթիւ 4 մայիս :
Իթիւրալիւն գաթիւնտէն աղա
լարնտան իսալիւնտէ Մարիւրաթաթ
թուրթուրաթ վէ պիր թաղըմ թէն
լիւնտէ մէթիւնտաթ տալիւ էէ կէն
միւ տիր :

Լոնտա 4 մայիս :
Ճէթիւն միւր իլիւնտէն տիւնքի
կիւն թէնէթիւն իտէն պիր միւրիւն
իմաթաթ Եաթաթաթաթ Էթիւնտէ
գաթաթ իտէն իլիւրաթաթ ֆէսաթաթ
ճէթիւն մէքըրուրն մաթաթ իւ
մաթը իշին զահիւ օլուրն շիւպէն
լէրէ գաթը Բթթիւն իմիւր տիր :

Մ. Ֆիւրիւն, ֆէսաթ ճէթիւն
տէ քէնտիւնտէն մէթաթաթ օլուր
նու ճէթիւն իւրաթ իտէն :

Փաթիւ 5 մայիս :

Ֆրանտան իտէն զաղէթաթաթաթ
քիւ, մէթիւն քէթիւն ֆէթլէք մէն
լիւն, ֆէսաթ ճէթիւնտէն տաթիւ
լան վուգուաթը քէթիւն իւրաթ ի
շին տալիւն օլուրնու տուր : Շէյ
լէթի Մ. Տիւրաթ Մ. Ֆիւրիւն, Մ.
կէրէն վէ Մ. Սաթիւն իտէն իտէն
թէնտէն իտէն իտէն իտէն, 1869 հոկ
տեմբեր 26 իշին հաղըրաթըն, լա
թիւն սօղաթ մալիւ օլմն իմաթաթ
րուն Էթիւնտէ գաթաթ իմիւր վէ
լալ շաթաթաթ թէնտաթաթաթաթ
պէյնտէ գըլընտէ ճէթիւնտէն, ֆէ
սաթ ճէթիւն թէրթիւրաթաթաթ տէ
լամ օլուրնտաթ, վէ Մաթիւնտէն, Սա
թիւն իլիւրաթաթ Եաթաթաթաթ
մէթիւնտէն թուրթուրաթաթ կիւն
ճէթիւն իլիւրաթաթ Մ. Բաթիւր

ՄԵԶՕՌԻԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ
ՄԵՍՈՐԻԱԲՐՈՆԸ ԻՍՄ ՎԷՄԱՀԱԼԼԵՐԻ
ԱՍԻՊԱՆԷ, ՉԷԷ բաղադրւոտ ձեմիտի լը-
նէ թաղանձման սոցիալ մասը Թիւրքի-
ան Յոյկիս
ԱՏԱՏԱՆ. Բալամուտ օղլու Յոյկու աղա .
ԲՈՒՄԱՅԻՐ, Յոյկու եղբայր Գալաաճու
ԷԻՆԻ, Թաղապէսն Գիւրքու Արթուր աղա .
աղա .
ԱՐԲԱՐԻ, Գիւրքու Արաաճու աղա .
ԷՆԻՄԱՐԻ, Սինթ ձիօյկիս Լէմաւորի .
ԷՏԻՐԷ, Յոյկու Արթին աղա Գաղաճ .
ԷՐԱՐՈՒՄ, Դաղանիս Գիւրքու ԷՖէնա .
ԹԱՊԱՊՈՒԶԱՆ, Մաճէլիսն Արաաճու աղա .
ՉԱՍԻՐ, Թաղանձման Ս. Սոփան աղա .
ՉԱՍԻՐՄԵՏ, Գ. Տ. Թ. Գաղապէսն .
ՉԱԼԷԳ, Աստու Յոյկիս աղա .
ՉԱԼԷՅԻ, Տէրապիթ օղլու Արաաճու աղա .
ՊՈՒՐՈՒՄ, Դաղ րեան Պաղա աղա .
ՍԱՊԱՐԱՆ, Տաճի Գիւրքու Տաճի Մկրտիչ աղա .
ԱՐԱՐԱՆ, Տաճի Կարապետ օղլու Յօճանէն աղա .
ՎԷՆԷՆԱ, Չորաքու Վիլլէ աղա .
ԷԻՍՈՐԱՅԻՐ, Լիւլէճեան Անտոն աղա .

ՍԱՀԻՊԻ ՄԵՍՈՐԻԱՆ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՏՏՅԱՆ

ՍԹԱԳՈՒԼՍԱ ՉԻՉԷԲ ԲԱԶԱՐՈ ՆՈՒՐ
ՄԵՐՈ 43

ՃԵՄԵՏԷԹԻ ԼԻՄԵՏԵ ԹԱՊԱՆԷՄԵՍԻՆՏԵ